

Af en butikstyvs bekendelser

Dan Turèll om en skjult lidenskab

Blandt tilværelsens mange forbudte og også derfor fristende muligheder er den der på engelsk hedder shop-lifting, på dansk mere gement butikstyveri. Jeg vil foretrække den udenlandske betegnelse. Den forekommer mig at have mere med sagen at gøre end butikstyveri, eller måske er det to forskellige ting.

For shop-lifting er — og enhver shop-lifter ved det — noget ganske andet og meget mere end et gement butikstyveri. Det er en yoga eller en sportsdisciplin, og som alle sådanne stiller den store krav til sin succesrige udøver, krav om taktisk overblik, psykologisk sans og fremfor alt timing. Enhver shop-lifter ken-

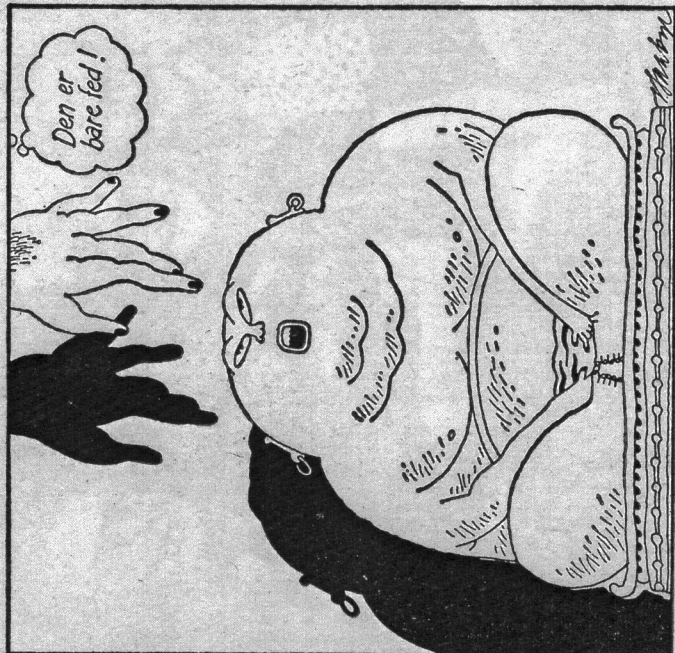
der fornemmelsen de dage da den ikke går og der er en ustandselig fornemmelse af øjne i ryggen.

Forskellen på shop-lifting og butikstyveri er netop denne indstilling af sport eller lige så godt spil: shop-lifting skal have finesse. Man skal ikke bare hugge, man skal hugge noget særligt, noget helt specielt, noget dyrt og dejligt — noget man sikkert aldrig ville have købt og som man i høj grad kan undvære. Man shop-lifter ikke 6 B-æg, men man kunne shop-lifte f.eks. en flaske parfume eller en Buddha-statue. Ligesom man f.eks. ikke shop-lifter i et mejeri eller hos en grønthandler, men gerne i et stormagasin eller et supermarked. For at stille det op som spilleregul: Jo finere og dyrere forretning, jo mere indbydende til shop-lifting.

Rutinerede shop-liftere kender turen. Man er gået ud for at købe ind, skal eventuelt have noget helt andet, står og

venter og får så øje på noget — lad os sige en flot papirkniv. Og så, pludseligt — altid pludseligt — kommer ideen: Nop den! Og man ser sig om for at studere arbejdsbetingelserne, orientere sig på bænken, og de første gange føler man sig skyldig på forhånd og tror alle andre kan se på én hvad man tænker på — men det kan de ikke, og bortset fra det tænker de på det samme. Og så tager man den, enten et sted i sit tøj eller sin taske, eller — hvis man er den helt coole lifter — simpelt hen i hånden, og går. Og når det lykkes, så har man simpelt hen fået jackpot, og så har man virkelig en fornemmelse af at have gjort sig fortjent til den papirkniv. Man har arbejdet for den. Man har taget risici for den. Den er ligesom éns meget mere end hvis man bare havde betalt den, ikke?

Eller som forleden, da jeg liftede en Ip til en veninde, en helt speciel Ip som reglerne

Tegning: Jørgen Saabye.

forskriver (men det er en anden historie), og hun sagde: „Ah, det var virkelig sødt af dig, at gøre det sådan... Jeg mener: Enhver kunne jo bare have købt den.“

Måske lyder det nu som om jeg i årevis har ernæret mig af shop-lifting, men det er faktisk ikke tilfældet. Det er mere det, at disse situationer opstår, disse fald nogle af os — simpelt hen ikke kan lade være. Måske er det det samme instinkt som får folk til at prøve om nymalede parkbænke mon stadig smitter af eller om isen virkelig ikke kan bære til trods for skiltet. I hvert fald: Når den er der er der intet at gøre, så er det en så kategorisk impuls at den

metode, jeg stadig er stolt af. Vi hentede min vens fireårige datter og gik ind med hende. Jeg gik over til kaviaren, han hen til disken. Næsten henne falder datteren, begynder efter aftale at græde vildt og vanvittigt og tiltrækker sig naturligvis hele den børnevenlige butiksopmærksomhed, kunder som ansatte. Alle ser på den yndige lille pige. Jeg stopper uantastet kaviar i lommen, vi køber en pakke kiks og går. Et prænt stykke shop-lifting ar- bejde, og vi kan for resten o- verhovedet ikke lide kaviar, så vi forærede den væk. Det er også en vigtig del af moralen, den moral shop-lifere er nødt til at have: Man må ikke sel- vinde ved det, i hvert fald ikke hver gang. Hvis man ikke re- gelmæssigt giver sin scorede gevinst væk bliver man taget — sådan kører shop-lifernes ironiske Gud sit karma-race. Jeg kendte engang en pige der altid gav en bluse væk når hun havde hugget en ny hos brød- rene Strecker.

Jeg ved godt det er forkert og umoralsk. En ven jeg havde snakket shop-lifting med for- klarede mig i sin tid, hvordan det var associalt, for hver gang nogen nolede noget, ramte det gennem kompenserede prisforhøjelser de andre kun- der, og derfor var det forkert. Selvfølgelig havde han ret, det kan jeg godt se. Men for det første er det aldrig faldet mig selv ind at tænke på det på den måde, og for det andet så ved jeg at næste gang jeg står i en shop og får ideen, så er den der alligevel, og så hjæl- per ingen fornuft. Shop-lifting er en lidenskab, og fornuften er altid håbløst hjælpeløs over for lidenskaben.

kun kan sammenlignes med sex og sult. Eksempel: En større delikatesse-forretning lukkede for nogle år siden og udsolgte sit varelag, og i dette fandtes bl. a. — fortalte en af mine venner — en lille, meget lille dåse åbenbar til 150 kr. Jeg mener: Gab, mand — hvem ville nogen sinde købe den? Alligevel var jeg til- trukket, og min ven var det lige så meget. Vi blev totalt fikserede på den lille runde dåse sorte prikker — og shop-lifter instinkterne trådte i kraft hos mig med det sam- me, ganske som når terninge- spilleren kommer ind i stuen og ser bægrene stå på ka- minhylden. Vi fik den. Med en særlig